

Rozprávky
na kamenistých
chodničkách

NAPÍSAĽA A ILUSTROVALA

Jana Belková

Rozprávky
na kamenistých
chodníčkoch

Jana Belková

Jana Belková
Rozprávky na kamenistých chodníčkoch

Ilustrátor: Jana Belková

978-80-570-1581-9

O vodníkovi a krásnej Aničke

Bola raz jedna malá dedinôčka a v nej malá chalúpka. V tej chalúpku žila chudobná žena, ktorá vychovala dcéru krásnu ako kvet, volala sa Anička. Dievča vyrastalo samo bez otca, kamarátky nemalo a zábavám sa vyhýbalo. Keď mala Anička osemnásť rokov, zunovalo sa jej len tak posedávať a častejšie odchádzala na vychádzky do lesa. Nazbierala vždy košík plný lesných plodov, aby matke pomohla zaobstarat' niečo do domácnosti.

Jedného dňa sa dievčina vybrala opäť do hôr, slniečko ju vylákalo von. Anička však zablúdila v lese, túlala sa dlhú chvíľu, cestu domov nevedela nájsť. Lesy zastrela tma a ťažká hmla spôsobila, že dievčaťu začalo byť chladno. Vlhký vzduch začínal oblizovať jej biedne topánočky. „Ach jaj, keby som v tomto lese našla aspoň jednu živú dušu,“ vzdychlo si dievča a s nádejou sa vybralo ďalej. Po dlhej chvíli prišla k rybníku, sadla si na kameň a začala úporne plakať. Slzy stekali do rybníka a ani si nevšimla, že sa vedľa nej zjavila divotvorná bytosť. Bol to vodník, pán rybníka, chystal sa práve spať. Keď prehovoril, dievčina sa tak preľakla, že nevydala ani hláska, ani krok neurobila. „Dievča, dievča, plačeš tu už dlhú chvíľu. Z jazera si mi skoro more urobila. Tvoje slzy mi celú vodnú ríšu zaplavili a na rub obrátili. Si krásna, vezmem si ťa za ženu a kráľovnou vodného kráľovstva sa staneš,“ ozval sa vodník. Keď si predstavila, že by s takým netvorom mala žiť, odvážne odvetila: „Ja tvoja nikdy nebudem. Bude lepšie, keď mi ukážeš cestu domov, mamička má o mňa strach.“ Vodník však nedbal o to, čo Anička hovorí. Objal ju okolo pásu a skočil s ňou do trblietajúceho rybníka. Hladina rybníka sa po chvíli uzavrela a po oboch už nebolo ani stopy.

Mama krásnej Aničky celý deň pracovala. Veľmi sa tešila, ako dcérenka zasa prinesie z lesa ovocie. Anička však neprichádzala, a keď začali padať na údolie posledné lúče slnka, mama začala mať vážne obavy. Obliekla si starý, ale teplý kabát a išla do tmavej hory. V ruke mala sviečku, plamienok jej letmo osvetľoval chodník. Prešla asi dve údolia, napokon stretla človečika. Nebola to však jej dcérka. Bola rada, že stretla jednu živú dušu. Bol to Jurko, mládenec, ktorý sa ponáhlal domov. Pracoval dlho na poli a na jeho tvári sa odzrkadľovala únava z ťažkého dňa. Ustarostená pani ho pekne odzdravila a opýtala sa, či nevidel jej dcérku, ktorá odišla do hôr, aby nazbierala lesné plody. Mládenec povedal,

že nikoho nestretol, až na niekoľko dievčienec, čo odchádzali z poľa. Keď však spomenula, že dcérka je krásna ako ruža, pomyslel si, že by bolo dobré, keby dievča hľadal. „Veru, pani, je mi vás ľúto, preto sa pokúsím nájsť vašu dcéru. Ale až ráno, pretože je už tma. Teraz by nebolo rozumné chodiť po lese. Ešte by som si mohol hnáty polámať a som hladný ako vlk. Doma ma nikto nečaká. Som sirota, nemám sa ku komu vrátiť,“ povedal vľúdne Jurko. Aničkina mama mu s veľkou nádejou poďakovala. Poprosila ho, aby u nej prenocoval a najedol sa. Ráno bude vhodný čas, aby išiel dievča hľadať. Obaja spokojní s uzavretou dohodou kráčali k rodnej chalúpke krásnej Aničky.

Vodník uniesol Aničku do vodného zámku, ktorý bol postavený z morských perál a drahokamov. Dnes mal výnimočnú náladu. Veselo si pospevoval, až sa celé kráľovstvo vlnilo v rytme hudby. Vodník sa obliekal na svadbu, chystal si nový honosný oblek vyzdobený perlami. Vodné víly mu lichotili, že je krásny a neveste sa bude určite páčiť. Anička bola vo svojej komnate a nariekala. Ani žabky, ktoré sa o nevestu starali a pomáhali jej s obliekaním do krásnych šiat, jej náladu nezlepšili. Prosila ich, aby jej pomohli s útekem, ale ony si ju nevšímali. Keď už bolo toho priveľa, jedna žabka sa predsa ozvala: „Anička moja, zvykla som si na teba a mám ťa rada, ale ako by sme ti mohli pomôcť? Vodník nás premenil na žabky a teraz sme jeho služobníčky. Kto sa mu vzoprie, navždy príde o život.“ Dievča si smutne vzdychlo a opýtalo sa: „Priateľky moje, neviete niečo o mojej mamičke? Určite sa kvôli mne trápi.“ Zrazu žabky zmizli a neostalo po nich ani stopy. Dlho hľadali Aničkin domček, ale nakoniec sa im ho podarilo nájsť. Aničkina mama práve podávala mládencovi batôžtek s jedlom. Žabky s radosťou zistili, že sa vybral hľadať dievča. Rozhodli sa, že ho budú neúnavne sledovať. Keď Jurko zišiel z chodníka a chcel sa pobrat' inou cestou, žabky skočili pred neho a jedna z nich sa mu prihovorila: „Driečny mládenec, táto cesta ti veľa šťastia neprinesie.“ Mladík sa začudoval nad hovoriacimi žabkami a povedal: „Neviem, prečo ste mi skrížili cestu, ale poslúchnem vás,“ odvetil. „Aj tak neviem, ktorou cestou by som sa mal pobrat' ďalej. Možno mi dnes prinesiete šťastie.“ Mládenec putoval po zarastenej a trnistej ceste, ktorú mu ukázali žabky. Po chvíli bol už hladný a nohy ho začali poriadne bolieť. Sadol si na pníček, aby sa občerstvil jedlom, ktoré mu pripravila gazdiná. Za jeho chrptom ho však oslovil známy hlas: „Mládenec, ak chceš dôjsť do cieľa, musíš do jazierka skočiť.“ Jurko bol prekvapený, keď opäť uvidel žabky. Keď sa ich chcel spýtať, prečo mu dávajú rady, skočili do najbližších

húštin a nebolo po nich ani stopy. Skutočne, keď sa nasýtil, prišiel k jazierku, o ktorom mu hovorila žabka. Šuhaj stál pri jazierku a rozmýšľal nad svojím biednym osudom. V korunách stromov sa hral vietor a lístie šumelo v rytme jeho smutných myšlienok. Nemal odvahu splniť žabkinu radu. Nakoniec ju však nabral a skočil do jazierka. Keď otvoril oči, zistil, že je vo vodnej ríši a že je našťastie živý a zdravý. Pred ním sa objavili tri žabky, jedna z nich sa mu zvonivým hlasom prihovarila: „Mládenček, dobre si urobil, že si nás poslúchol. Teraz nás však musíš dobre počúvať, aby si sa šťastne vrátil domov Ak chceš krásnu Aničku zachrániť, musíš ju z rúk vodníka vytrhnúť. Teraz pôjdeš rovno za nosom a ani sa neobzrieš, nech by sa dialo čokoľvek. Prejdeš tri vodné ríše, až prídeš k nádhernému honosnému zámku, v ktorom býva vodník. Dievča je tam v zajatí. Keď bude vodník viesť nevestu ku kočiari, dávaj dobrý pozor, aby si nenasadil na hlavu klobúk. V klobúku má totiž vodník začarovanú moc. Ty musíš vziať klobúk a zničiť ho. Keď to neurobiš, Aničku nezachrániš a seba zahubiš.“ Mládenec si ťažko vzdychol, poďakoval žabkám a kráčal za svojím cieľom. Po chvíli uvidel obrovskú rybu, ktorá sa metala v sieti. Keď ho zbadala, začala Jurka úpenlivo prosiť o pomoc. Chytila sa do siete a teraz ju čakal nepekný osud. Mládenec neváhal, rybu z pasce oslobodil a tá s veľkou vd'ačnosťou odplávala. Keď ho už začali nohy pobolievať, uvidel v diaľke zámok postavený z drahých kameňov. Jurko bol presvedčený, že bude musieť počkať na nejakom dobrom mieste na vhodnú chvíľu. Nebolo by rozumné, ak by ho teraz niekto zbadal. Preto si našiel miesto v tieni veľkých hustých tráv, ktoré sa radostne vlnili v rytme hudby. Mládenec sledoval, čo sa deje pri zámku a keď uvidel vodníka, zbystril pozornosť. Vodník mal našťastie klobúk v ruke a druhou držal za ruku budúcu nevestu. Mládenec si všimol dievča. Bolo prekrásne. Jej smutné oči prezrádzali bezradnosť. O chvíľu zastavil pred zámkom koč s krásnymi koníkmi s hustými zlatými hrivami. Vodník s dievčaťom kráčali ku kočiu a mládenec si pomyslel, že je najvyšší čas, aby konal. Vybehol z úkrytu, ani nevedel ako a vytrhol klobúk z rúk vodníka. Mládenec ho chcel roztrhať, no klobúk bol z pevnej látky, a tak sa mu nemotorne vyšmykol. Vodník využil príležitosť a klobúk opäť schmatol. Nahneval sa a začal čarovať, aby mládenca premenil na vodnú príšeru. Znenazdajky sa však objavila pred mládencom ryba, ktorú zachránil. Ryba vytrhla vodníkovi klobúk a prehltila ho poľahky ako dieťa sladký praclík. Vodník sa v tej chvíli premenil na malú rybku, ktorá chcela odplávať preč, ale veľká ryba otvorila ústa a malú rybku prehltila. A tak vodník a celé vodné

kráľovstvo navždy zmizli zo sveta. Anička a mládenec boli vyslobodení. Cestou domov si jeden druhému padli do okna a zaľúbili sa do seba. Mamička mala z ich návratu nesmiernu radosť, starosti sa stratili. Žabky doteraz žijú pri domčeku, sem-tam skočia do potôčika a spomenú si na obrovskú rybu, ktorá im priniesla šťastie.

Dva obrazy kráľa Drahoslava

Ako to už býva, niekedy dokážeme byť samoľúbi až nadmieru a zabúdame na pokoru. V jednej krajine vládol kráľ Drahoslav, ktorý sa tiež zaoberal krásou, či už vlastnou, alebo krásou svojich obrazov. Bol bezhraničným milovníkom umenia. Zbožňovaný a uctievaný dvorný maliar tvoril jedno dielo za druhým, aby zachytil kráľovu nevierohodnú, zato krásnu podobu. Kráľ síce starol, ale na obrazoch bol večne mladý. Dokonalé obrazy boli jeho večným zrkadlom. Každý dvoran musel kráľovi potvrdzovať jeho nestarnúcu krásu. Geniálny maliar však začal starnúť a strácať silu. Staroba sa prejavila aj na jeho zdraví. Nadišiel čas, keď sa musel kráľ s majstrom rozlúčiť. Kráľ však nestrácal rozvahu, nechcel prísť o možnosť zachytenia svojej podoby a všetkej krásy sveta. Do všetkých kútov dal na známosť, že hľadá umelca, akému niet páru. Nemusel ani dlho čakať a do zámku prišli dvaja pustovníci, ktorí tvrdili, že sú umelci. Navzájom sa nepoznali, len mali šťastie, či nešťastie, že prišli do zámku spolu. Keďže kráľ potreboval len jedného maliara, povedal si, že by bolo rozumné, keby šikovnosť oboch umelcov vyskúšal. „Nesmierne ma teší, že vás cesty zaviedli do týchto neznámych končín. Po smrti môjho verného dvorného majstra som sa rozhodol, že budem trpezlivo hľadať náhradu za môjho drahého priateľa. Môj dvor určite znova ožije duchom a čistou krásou umeleckých diel. Vašou úlohou bude vyobrazit' moje veličenstvo v najkrajšej a najurodzenejšej podobe. Do jedného mesiaca chcem mať obrazy hotové.“ Kráľ bol stručný a ani nedal mladým maliarom možnosť vyjadriť sa. Kým sa stihli obaja neznámi spamätať, kráľ bol preč. Sluha odprevadil oboch majstrov do izby. Keď boli konečne sami, jeden z maliarov, Augustín, s dávkou sebavedomia povedal: „Všimol som si, že kráľ nemá v zámku žiadne zrkadlá. Hovorí sa, že kráľ sa dal vyobrazit' v podobách, ktoré ho nevystihovali, ale vyzdvíhovali iba jeho moc, krásu, vznešenosť a mladosť. Kráľ je už starý, a preto si pozakrýval všetky zrkadlá a na presklených skriniach dal odstrániť sklo a nahradil ho drevom. Nechce vidieť svoj vlastný obraz. Myslím, že pre mňa bude veľmi jednoduché zachytiť kráľovu podobu v tých najhonosnejších predstavách.“ Jonáš, jeho spoločník sa zamyslel a odpovedal: „Zajtra začneme maľovať a uvidíme, ako sa kráľ rozhodne, koho z nás si ponechá na zámku.“ Potom už obaja majstri oddychovali, aby na druhý deň mali dostatok sily a fantázie na zvládnutie časti úlohy.

Nasledujúci deň bol rušný, bol totiž dňom príprav. Sluhovia nosili plátna, stojany, štetce a farby majstrom, ktorí už boli odhodlaní pustiť sa do maľovania. Maliari pracovali v jednej miestnosti, ale boli obrátení tvárou k sebe, aby nevideli jeden druhému do svojich umeleckých výtvorov. Keď dokončili prácu, vždy si obraz zakryli ľahkým súknom, aby nepríťahoval pohľady náhodných zvedavcov. V prvé dni im prišiel púzovať kráľ, no potom už ostávalo na majstroch, ako sa s dotvorením obrazu popasujú. Dni ubiehali monotónne, v záverečných dňoch však Augustín začal debatu: „Rád by som, priateľko, tento náš súboj vyhral. Neber to v zlom, ale vždy som túžil stať sa majstrom a zámockým maliarom. Túžim po sláve a bohatstve. Moje nadanie je nevýslovné a myslím, že si zaslúžim titul dvorného maliara.“ Jonáš rozmýšľal, či má prehovoriť alebo mlčať. „Všetky slová sú zbytočné,“ pomyslel si Jonáš po Augustínových pyšných ale úprimných slovách. Napokon však odpovedal: „Ja netúžim po sláve ani bohatstve. Potrebujem však peniaze, aby som uživil svoju rodinu. Keď si spomeniem na svoje deti a na to, ako ich držím vo svojom náručí, aspoň vtedy som najbohatší človek na svete. Navyše, maľovanie je moja záľuba, bez ktorej by som nedokázal existovať.“ Augustín sa po Jonášových slovách mlčky pustil do práce a už rozhovor na túto tému viac nezačal. Maliari pracovali usilovne a ani sa nenazdali, blížilo sa finále. Keď posledný deň pred vyhodnotením urobili posledné úpravy na svojich obrazoch, opustili miestnosť a odišli do spoločnej izby. Dnes nemali náladu ani na prechádzku v kráľovských záhradách. Ťahli si ukonaní a vyčerpaní, s myšlienkami na očakávaný deň. Jedine kráľ nebol vyčerpaný, no bol veľmi nervózny. Netrpezlivosť ho vohnala do kvetinových záhrad, aby sa pokochal krásou kvetín a omamnou vôňou stromov. Nemal dobré sny, a to ho dosť znepokojovalo, keďže bol poverčivý. Príroda vôkol ho však rozptýlila a na chvíľu zabudol na pochmúrne myšlienky. Keď kráľ prechádzal okolo jazierka, stalo sa niečo zvláštne, čo spečatilo jeho osud. Zrazu začal fúkať silný vietor a kráľova čiapka odletela ako holub zo starej strechy. Prekvapený Drahoslav bežal za svojím klobúkom, načahujúc a lapajúc po ňom rukou. Klobúk ho dovedol až blízko k jazierku, kde došlo k nečakanému stretnutiu. Keď zodvihol klobúk, znenazdajky sa zľakol, urobil pár krokov dozadu, až ho posadilo na zarastený briežok. Kráľ zhlboka dýchal a v hlave mu vírili myšlienky tak rýchlo, ako tlkot vlastného srdca. Zľakol sa tej obludy s bielymi vlasmi a vráskavou znetvorenou tvárou. Čochvíľa však zistil, že tá obluda v jazierku bol on sám. Obraz sa kráľovi vyškeril do očí. „Som to ja

len starý hlúpy somár, ešteže mi oslie uši nenarástli, tie by mohli zdobiť moju šedivú starú hlavu. Ej, samol'úbosť, stretla si sa s hlúposťou a potom si prišla ty, pýcha, aby si mohla spolu so svojimi priateľkami v mojom kráľovstve nažívať v hojnosti a bohatstve. Celý dvor ste zamorili svojimi maniermi, aby skromnosť a pokora navždy mohli odísť zo zámku.“ Kráľ vstal zo zeme a nik nevedel, prečo taký skormútený a smutný prichádzal späť do zámku. Nik sa už nedozvedel, že kráľ spal celú noc v kresle.

Veľký slávnostný deň sa niesol v napätej atmosfére. Kráľ nemal dobrú náladu, pod očami mal kruhy veľké ako dve kráľovské pečate. Bol unavený, celú noc prebdel a bolo to na ňom vidieť. Celá obrovská miestnosť sa začala naplňať hosťami a dvoranmi. Neskôr prišli dvaja majstri, ktorým ťažké obrazy niesli sluhovia. Plátna boli mohutné a bolo zrejmé, že maliari maľovali kráľa v životnej veľkosti. Obrazy boli prekryté ľahkými tkaninami. Sluhom sa podarilo nastaviť plátna na obrovské stojany a ich stvoritelia sa postavili majestátne vedľa nich. V obrovskej sále bol stále šum, pretože veličenstvo meškalo. Po chvíli však šum ustal a do miestnosti vkročil kráľ s bledou unavenou tvárou, ktorou pútal pozornosť. Kráľ uvítal všetkých hostí a majstrov maliarov, ktorí boli vo veľkom očakávaní. Po všetkých ceremóniách kráľ vyzval Augustína, aby odkryl plátno. Miestnosť sa rozžiarila novým živým svetlom. Obraz kráľa sa vydaril, vyzeral o niekoľko rokov mladší, hrdo a pyšne sa vynímal na nádhernom koni. Bolo zrejmé, že autorom obrazu je nepochybne majster, akému niet páru. O kvalite obrazu svedčila aj odozva ľudí v sále. Nastal veľký šum, chvály sa ozývali, len kráľ stál nehybne a v tvári nemal žiadny výraz. K dielu sa nevyjadroval, možno chcel počkať na odhalenie druhého obrazu. Dvorania začali tliekať a kričať, aby Jonáš ukázal svoje dielo. Jonáš urobil rýchly pohyb a obraz odkryl. Látka s ľahkosťou spadla na zem a dvorania razom stíchli. Obraz, čo sa všetkým naskytol pred očami, ich šokoval. Kráľ pozeral v nemom úžase a na jeho tvári sa konečne objavil letný úsmev. Dvorania sa ozvali, začali kričať: „Hanba maliarovi, do hladomorne s ním. Skoncujte s maliarom, ktorý nevie, čo sa patrí!“ Stráže prišli v domnienke, že v zámku nastala vzbura. Keď dvorania zbadali stráže, začali kričať ešte intenzívnejšie: „Do hladomorne, do hladomorne s ním...!“ Kráľ však urobil pohyb rukou, ktorý znamenal, aby stráže ustúpili. Stráže na pokyn kráľa zastali. Potom sa Drahoslav konečne ozval: „Prestaňte, urodzení hostia a dvorania, utíšte sa. Je načase, aby sme ukončili toto divadlo.“ Dvorania sa naozaj utíšili a v sále nastalo hrobové ticho. „Myslím, že nastal ten správny čas, aby do zámku konečne